

چه راه کارهایی برای جلوگیری از پرداخت چک وجود دارد؟

چک ورقه تجاری است که به موجب آن صادرکننده به بانک دستور می‌دهد تا تمام یا قسمتی از وجوهی را که نزد بانک دارد به دارنده چک پرداخت کند؛ حال اگر به دلایلی نظیر خیانت در امانت، سرقت یا مفقودی چک، صادرکننده بخواهد از پرداخت چک جلوگیری کند باید درخواست خود را به بانک ارایه کرده و از مقام قضایی نیز دستوری برای ادامه روند توقیف حساب اخذ کند. در غیر این صورت، بانک مسئولیتی در قبال پرداخت چک نخواهد داشت.

چک ورقه تجاری است که به موجب آن صادرکننده به بانک دستور می‌دهد تا تمام یا قسمتی از وجوهی را که نزد بانک دارد به دارنده چک پرداخت کند؛ حال اگر به دلایلی نظیر خیانت در امانت، سرقت یا مفقودی چک، صادرکننده بخواهد از پرداخت چک جلوگیری کند باید درخواست خود را به بانک ارایه کرده و از مقام قضایی نیز دستوری برای ادامه روند توقیف حساب اخذ کند. در غیر این صورت، بانک مسئولیتی در قبال پرداخت چک نخواهد داشت.

به گزارش [تابناک](#)؛ اگر صادرکننده چک بدون دلیل قانع‌کننده، حساب را مسدود کند یا در موعد مقرر دستور مقام قضایی برای ادامه انسداد حساب و عدم پرداخت چک را اخذ کند، از لحاظ قانونی، مسئولیت [چک](#)‌های متوجه صادرکننده خواهد بود.

برای توضیح درباره نحوه درخواست توقیف چک، ابتدا باید [چک](#)‌ها را به دو دسته [چک](#)‌های عادی و [چک](#)‌های تضمین‌شده و مسافرتی تقسیم کرد. منظور از [چک](#)‌های عادی، همان دسته [چک](#)‌هایی است که افراد در دست دارند و از آن استفاده [می](#)‌کنند.

اشخاص عهده بانک [چک](#)‌ها، این قبیل [چک](#)‌ها را به حساب خود صادر [می](#)‌کنند که این [چک](#)‌ها جز اعتبار صادرکننده، تضمین و پشتوانه دیگری ندارد. در حقیقت اگر شخص صادرکننده [چک](#)، خوش [حساب](#) و معتبر باشد، [چک](#) او ارزشمند است و در غیر این صورت، ممکن است [چک](#) اعتبار چندانی نداشته باشد. [چک](#)‌های تضمین‌شده از سوی بانک و به درخواست مشتری صادر [می](#)‌شود و تضمین پرداخت آن نیز بر عهده بانک قرار دارد. به این معنا که بانک، پشتوانه این قبیل [چک](#)‌ها است. منظور از این [چک](#)‌ها [چک](#)‌های رمزداری است که بانک [به](#) درخواست مشتری، عهده خود یا عهده شعبه [ای](#) دیگر صادر [می](#)‌کند و دارنده آن [می](#)‌تواند در هر بانکی، وصول آن را تقاضا کند.

در خصوص توقیف [چک](#)‌های عادی و نیز اینکه، در صورت مفقود شدن یا سرقت شدن یا در صورت وقوع عناوین مجرمانه دیگر مانند کلاهبرداری یا خیانت در امانت، از پرداخت وجه این [چک](#)‌ها جلوگیری [می](#)‌شود، باید گفت که همه این موارد دارای حکم واحد است. در چنین مواردی، صادرکننده یا ذی [نفع](#) [می](#)‌تواند تقاضای جلوگیری از پرداخت وجه [چک](#) و دستور عدم پرداخت را به بانک محال [علیه](#) که در آن حساب داشته است، بدهد. [نمی](#)‌توان مانع از پرداخت وجه [چک](#) شد. اصل بر این است که پس از صدور [چک](#)، اشخاص [نمی](#)‌توانند دستور عدم پرداخت وجه [چک](#) را به بانک ارایه دهند که این یک قاعده کلی است. اما استثنایی که بر این اصل و قاعده کلی وجود دارد، این است که [چک](#) عادی به سرقت رفته یا به موجب یکی از جرایم دیگر تحصیل شود.

اشخاص ثالث [نمی](#)‌توانند دستور جلوگیری از پرداخت وجه [چک](#) را بدهند

قانونگذار در ماده 14 قانون صدور چک، به صادرکننده یا ذی [نفع](#) اجازه داده است که دستور جلوگیری از پرداخت وجه [چک](#) را بدهند. در این ماده آمده است که صادرکننده [چک](#) یا ذی [نفع](#) یا قائم [مقام](#) قانونی آنها با تصریح به اینکه [چک](#) مفقود یا سرقت یا جعل شده یا از طریق کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جرایم دیگری تحصیل شده است، [می](#)‌تواند کتبا دستور عدم پرداخت وجه [چک](#) را به بانک بدهد. بانک پس از احراز هویت دستوردهنده، از پرداخت وجه آن خودداری خواهد کرد و در صورت ارایه [چک](#)، بانک گواهی عدم پرداخت را با ذکر علت اعلام [شده](#) صادر و تسلیم [می](#)‌کند. دارنده [چک](#) [می](#)‌تواند علیه کسی که دستور عدم پرداخت داده است، شکایت کند و هرگاه خلاف ادعایی که موجب عدم پرداخت شده است، ثابت شود، دستوردهنده علاوه بر مجازات مقرر در ماده ۷ این قانون به پرداخت تمامی خسارات وارده به دارنده [چک](#) محکوم خواهد شد.

بر اساس این ماده قانونی، تنها صادرکننده [چک](#) یا ذی [نفع](#) یا قائم [مقام](#) قانونی آنها [می](#)‌توانند درخواست یا دستور عدم پرداخت را به بانک ارایه دهند که منظور از ذی [نفع](#)، همان دارنده اولیه یا اشخاصی است

که بعداً با ظهرونیسی، دارنده چک شده و زWNJ& می&ZWNJ؛ اشخاص ثالث نمی&ZWNJ؛ توانند دستور جلوگیری از پرداخت وجه چک را بدهند مگر اینکه ذی&ZWNJ؛ نفع باشند. ذی&ZWNJ؛ نفع بودن نیز به این موضوع بستگی دارد که اعمال حقی در مورد چک مزبور داشته باشند.

فقط در صورت وجود ادعایی مبنی بر سرقت، مفقودی یا تحصیل چک از طریق سایر اعمال مجرمانه است که می&ZWNJ؛ توان درخواست توقیف چک یا جلوگیری از پرداخت وجه آن را مطرح کرد بنابراین اگر صاحب حساب با دارنده چک اختلاف داشته باشد مثلاً معامله&ZWNJ؛ ای انجام و سپس فسخ شده یا اختلاف حسابی میان این دو نفر ایجاد شده باشد، به استناد چنین مواردی نمی&ZWNJ؛ توان مانع از پرداخت وجه چک شد یا چک را توقیف کرد.

تنها از بانک&ZWNJ؛ محال&ZWNJ؛ علیه می&ZWNJ؛ توان توقیف چک را درخواست کرد

درخواست توقیف چک را فقط باید به بانک محال&ZWNJ؛ علیه ارایه داد و البته بانک نیز مکلف است از این درخواست تبعیت کند. به این معنا که در مقابل درخواست&ZWNJ؛ کننده توقیف چک، بانک نمی&ZWNJ؛ تواند شرط و شروط دیگری تعیین کرده یا عنوان کند که چنین اقدامی امکان&ZWNJ؛ پذیر نخواهد بود.

گاهی مشاهده می&ZWNJ؛ شود که بانک&ZWNJ؛ ها برای فردی که درخواست جلوگیری از پرداخت وجه چک را مطرح کرده، این شرط را تعیین می&ZWNJ؛ کنند که ابتدا باید موجودی حساب بانکی خود را پر کرده و سپس دستور عدم پرداخت را صادر کنند. به این معنا که حتماً باید وجه چک در حساب تأمین شده باشد. این شرط غیرقانونی است و وجاهت قانونی ندارد و اگر مشتری به ضوابط قانونی آشنایی داشته باشد، می&ZWNJ؛ تواند از دستور بانک تبعیت نکند و به همین دلیل بانک نیز باید به صرف دستور عدم پرداخت و با وجود شرایط مقرر در قانون، چک را توقیف و جلوی پرداخت وجه آن را بگیرد.

پس از درخواست توقیف چک یا عدم پرداخت وجه چک، بانک به مدت یک هفته، چک مزبور را نگهداری می&ZWNJ؛ کند و در صورتی که پس از گذشت یک هفته، ذی&ZWNJ؛ نفع گواهی تقدیم شکایت به دادسرا را به بانک ارایه نکند، بانک از توقیف چک، رفع اثر خواهد کرد و در صورت وجود موجودی در حساب مورد نظر، بانک وجه چک را باید پرداخت کند.

پس از گذشت یک هفته، ادامه توقیف چک منوط به این است که مشتری بانک یا همان ذی&ZWNJ؛ نفع، گواهی تقدیم شکایت به دادسرا را به بانک ارایه دهد البته لازم نیست که ذی&ZWNJ؛ نفع دستور توقیف یا دستور موقت و تأمین خواسته را از دادگاه گرفته و به بانک ارایه کند بلکه صرف ارایه گواهی مبنی بر طرح شکایت در دادسرا در خصوص ادعای مطروحه کفایت می&ZWNJ؛ کند و نیازی به دعوای حقوقی در دادگاه نیز وجود ندارد. پس از ارایه گواهی به بانک نیز تا زمان روشن شدن تکلیف دعوی، چک در توقیف بانک خواهد ماند و وجه آن نیز پرداخت نمی&ZWNJ؛ شود تا زمانی که به موجب حکم قطعی، تکلیف شکایت مزبور مشخص شود. اگر در ادعای مزبور و به موجب حکم قطعی، رای به نفع ذی&ZWNJ؛ نفع صادر شود، چک مورد نظر هیچ گاه پرداخت نخواهد شد؛ در غیر این صورت یعنی اگر شکایت واهی بود و فرد مدعی نتوانست ادعای خود را اثبات کند، دارنده چک می&ZWNJ؛ تواند از شخصی که دستور عدم پرداخت به بانک داده است، به عنوان صدور چک بلامحل شکایت کند.

در خصوص چک&ZWNJ؛ های تضمین&ZWNJ؛ شده و مسافرتی، نظر قانونگذار متفاوت است. در حقیقت، در مورد این قبیل چک&ZWNJ؛ ها به هیچ عنوان نمی&ZWNJ؛ توان مانع از پرداخت وجه چک شد و شخص ذی&ZWNJ؛ نفع نمی&ZWNJ؛ تواند به ادعای مفقود شدن یا به سرقت رفتن چک، دستور عدم پرداخت وجه آن را صادر کند. مگر در مواردی که خود بانک و نه دارنده چک، ادعای مجعول بودن بانک را داشته باشد. در این صورت است که می&ZWNJ؛ تواند از دادگاه بخواهد از پرداخت وجه چک جلوگیری کند.

در مورد همه انواع چک&ZWNJ؛ از قبیل چک&ZWNJ؛ های عادی یا مسافرتی، این پرسش مطرح می&ZWNJ؛ شود که آیا می&ZWNJ؛ توان از طریق دستور موقت، مانع از پرداخت وجه چک شد یا خیر؟ در پاسخ باید گفت به دلیل اینکه در ماده 14 قانون صدور چک، راهکاری معین برای این موضوع پیش&ZWNJ؛ بینی شده است، با دستور موقت نمی&ZWNJ؛ توان دستور عدم پرداخت یا توقیف چک را صادر کرد همچنین تأمین خواسته یا دستور موقت در این موارد کارایی نخواهد داشت.